

Oversikt over emner og vedtak som foreningen uttaler seg om:

1. **Hytteiere – en melkeku for kommunene?**
  2. **Boplikt**
  3. **Strandsoneforvaltningen og allemannsretten.**
  4. **Stort behov for båtplasser**
  5. **Fortetting av hyttefelt**
  6. **Byggeskikk og ansvar for landskapet**
  7. **Gjengroing av landskap og turstier**
  8. **Organisert kriminalitet (innbruddsbølge på hytter)**
  9. **Brannvern og tilsyn av elektriske anlegg**
  10. **Strømpriser**
  11. **Vindkraftverk, oppdrettsanlegg og andre etableringer**
  12. **Hytteierens plass i lokaldemokratiet.**
- Etterord side 6

1. **Hytteiere – en melkeku for kommunene?**

Hyttelivet står sterkt i norsk kultur. Store deler av det norske samfunn er som eiere, eller ved leie-, lån -, familie- og gjesteopphold knyttet til hyttelivet. Eksempelvis har vel 50 % av befolkningen i Oslo og Akershus, i en radius av ca. 3 timer fra hjemmet, tilgang til hytte som de enten eier eller føler seg hjemme på. Etter hvert som folk i stadig større grad bor i tettsteder og i tett boform har begrepet flerhushjemmet blitt tatt opp av forskere. Det betyr at hjemme er mer enn ett sted, og at hytta mer og mer inngår i det utvidede «hjemme» - begrepet. Ved bl.a. elektronisk bredbånd er hytta også blitt en egnet arbeidsplass i lange perioder.

I distriktkommunene har denne utviklingen fått stor betydning ved at den skaper økonomisk aktivitet ved salg av hyttetomter, hyttebygging, hytteservice, gjesteanlegg og handelsvirksomhet. For kommunene betyr dette økt lokalt skattegrunnlag. Økt bruk av hytter medfører også økte kostnader for hyttekommunene. Svært mye av dette betales gjennom selvkostbaserte **avgifter** for faste ytelser til strøm, vann og kloakk, renovasjon, veier o.l. I tillegg betaler hytteeierne **formuesskatt** og ofte **eiendomsskatt** som for begge ikke er knyttet til bestemte ytelser, men brukes innenfor hele hyttekommunens budsjett. Ved generasjonsskifter belastes dessuten **dokumentavgift** og **arveavgift** til staten. Utenom Oslo er gjerne ca. **50 %** av kommunenes utgifter knyttet til ugiftsområdene **barnehage, grunnskole og pleie og omsorg** ifølge statistikk. Dette er ytelser som hyttefolket i svært liten grad etterspør fra kommunen. Enkelte eksempler finnes, men de er helt marginale innenfor samlet hyttetemengde. I kommuner med et stort hyttetall, og der hyttene eksempelvis kan være flere enn antall fastboende, betyr dette en omfattende «subsidiert» av kommunens økonomi fra hyttefolket. Tidligere var hytter fritatt fra eiendomsskatt. Når nå fastsettelsen av eiendomsverdi for hytter endres, betyr det for hytteeierne økt skattebelastning til formål som man ikke etterspør. Hytteeierens tilstedeværelse i hyttekommunen er av langsiktig karakter, men blandes ofte sammen med generell turisme.

Vedtak: Hytteiere føler solidaritet med sin hyttekommune og ønsker å betale for faste ytelser, og vil bidra til fellesskapet i kommunen. Vi ser stadige eksempler på skjevfordeling av skatter og avgifter i hytteeierens disfavør. Slik skattleggingen utvikler seg er hytteeierne i ferd med å få en rolle som økonomisk melkeku - uten innflytelse og demokratiske rettigheter. Dette er en utvikling som Norges Hytteforbund ikke kan akseptere.

Vi vil søke samarbeid med kommunene om dette, og forventer at vår situasjon blir forstått og vektlagt. Inntektsoverføringssystemet til hyttekommunene bør også drøftes med aktuelle myndigheter. Norges Hytteforbund mener at overføringsmodellen må bringes i takt med samfunnets utvikling og den økende bruken av hytter.

2. Boplikt

Dersom en helårsbolig med boplikt overtas av noen i nærmeste familie, har de lov til å bruke denne som fritidsbolig. Politikerne drøfter stadig å tette igjen denne muligheten til å skaffe seg hytter i bopliktkommuner. Etter siste Stortingsvedtak om boplikt, skal kommunene selv få bestemme om arvinger skal få fritak fra boplikten eller ikke når de overtar familieeiendommer.

Sverige praktiserer ikke boplikt. En stor undersøkelse i Bohuslän underbygger at den svenske modellen er positiv for distriktskommunene.

Vedtak: Mange overdrar til arvtagere fordi de ønsker at eiendommer skal bli i slekta. Boplikt er en avleggs ordning, og bør avskaffes.

3. Strandsoneforvaltningen og allemannsretten.

Med de siste endringene i strandsonelovgivningingen er en langt på vei inne i en helt ny situasjon der deler av landet reguleres mindre, og andre deler hardere. Samtidig er enkelte hensyn vektlagt sterkere, og prioritering av nærings- fremfor andre interesser i strandsonen, har fått mer markerte utslag.

I strandsonen møtes interessene til allmenn ferdsel, naturvern, næringsutvikling, fastboende og hytteeiere.

Tanken bak strandsonelovgivningingen er at visse interesser som allmenn ferdsel m.v. skal prioriteres. Lovgivningingen med et 100- meters belte har et sjablongpreg og en prioritering av interesser som bl.a. fører til selsomme utslag av myndighetshåndhevelse: Eksempelvis når allmennheten har fri adgang på asfaltert vei langs stranden, mens byggerestriksjonene likevel opprettholdes for hytter lenger bak i 100-metersbeltet. Eller når næringsinteresser får etablere store næringslokaler i strandsonen, mens hytter noen meter unna får sterke restriksjoner mot få kvadratmeters terrasse- utvidelse. Det kan også stilles spørsmål om hvorfor hytter i strandsonen skal være vesentlig mindre enn gjennomsnittet ellers i landet?

Allemannsretten gir generelle goder til alle - for relativt kortvarige opphold i strandsone og utmark. For hytteeiere og fastboende, som kan være nær nabo til et slikt attraktivt sted for kortvarig opphold, oppleves stadig nye brukere som en *kontinuerlig* belastning. Det samme gjelder ved etablering av næringslokaler med tilhørende vei- og parkeringsutbygging.

Vedtak: Norges Hytteforbund vil arbeide for å endre slike uakseptable sjablong - effekter av strandsonelovgivningingen og allemannsretten, og hvordan de praktiseres.

4. Stort behov for båtplasser

Hytter nær sjøen har gjerne tilgang på båtplasser. Med Norges lange kyst er bruk av sjøen en viktig del av norsk friluftsliv. Hytter som ligger lenger inn i landet har også behov for å kunne ha en båtplass. Mange steder er båtplasser blitt et knapphetsgode. Det bør tas et krafttak i sjøfartsnasjonen Norge for at det skal bli tilgang på flere båtplasser. Hvordan dette gjøres er imidlertid ikke likegyldig.

Fra politisk hold er det fremmet krav om å fjerne private båtplasser og samle båtene i større marina- anlegg. Samtidig ser man stadig oftere eksempler på at entreprenører o.a. med økonomiske interesser driver frem marina- anlegg med en mengde tilknyttet næringsvirksomhet som restaurantvirksomhet, butikker m.v. - under argumenter om at dette er i allmennhetens interesse. Disse store anleggene blir gjerne en stor belastning på lokalmiljøet der de kommer.

En alternativ strategi er i større grad å satse på små og mellomstore marina- anlegg uten den voldsomme overbygningen av næringsaktiviteter, trafikk- og parkeringsbelastninger, som ofte følger med større anlegg. Mindre anlegg oppfattes dessuten mer i samsvar med kystnaturen og kystkulturen.

Vedtak: Norges Hytteforbund vil arbeide for en småskalert utbygging av mange bryggeanlegg - med samlet sett økt antall båtplasser, men tilpasset lokalmiljøet der anleggene kommer. Felles bryggeanlegg bør inn i kommuneplaner. Det bør tas et krafttak i sjøfartsnasjonen Norge for at det skal bli tilgang på flere båtplasser. Dette gjelder også parkeringsplasser, utsettingsramper, flytebrygger m.m. I kommuneplanene må brygger som defineres som næringslivsformål synliggjøres.

5. Fortetting av hyttefelt

Det fins mange eksempler på "hyttebyer" rundt om i landet, og antallet øker. Bakgrunnen er at mange hytteeiere vil ha infrastruktur på hytta, og da må man være mange for å få prisene ned til et akseptabelt nivå. Tette hyttefelt er relativt uproblematisk i nye områder ved god planlegging. Men fortetting i eksisterende hytteområder, der hytteeiere får en fortetting "tredd nedover hodet", er mer problematisk.

Vedtak: Dersom det skal fortettes i eksisterende hytteområder, må det ha støtte i lokale hytteforeninger og berørte hytteeiere. Kommunene må dessuten være opptatt av **terrenget** ved fortetting. Mange steder er terrenget rasert, topografi og vegetasjon er ødelagt.

6. Byggeskikk og ansvar for landskapet

Skal man detaljregulere hvordan folk skal ha det på hytta (smårutede vinduer osv.)? Det er vesentlig at utarbeidelsen av reguleringsbestemmelser har en god prosess, forut for at hytteeierne kjøper tomt og etablerer seg. Bestemmelsene må være entydige og ikke åpne for tvil.

Vedtak: Det er byggeskikker og ansvar for landskap som er viktigst. Der tomtene er små og ligger tett, må man være opptatt av ikke å ødelegge for hverandre.

7. Gjengroing av landskap og turstier

Landskapet i norske bygder forandrer seg raskt når gårdsbruk legges ned. Åpne enger og turtraseer gror igjen med kratt og trær.

Ønsker vi å ta vare på kulturlandskapet? Skal nedlagte, gamle gårder stå og forfalle? Ved å fjerne boplikten, mener NHF at kulturlandskapet i større grad vil opprettholdes.

For å ha et levende kulturlandskap er det nødvendig med stier i området, samt at man jevnlig rydder i kulturlandskapet. Det er kun gjennom en aktiv dialog mellom kommunene, hytteveforeninger og grunneier at kulturlandskapet kan opprettholdes. Det norske kulturlandskapet er et vesentlig moment for innlandsturismen.

Vedtak: NHF oppfatter gamle hus og hytter som en del av kulturlandskapet, de må oppgraderes og vedlikeholdes bla. ved aktiv bruk, eventuelt som fritidseiendom. Dette kan skje i aktivt samarbeid mellom kommune, hytteveforeninger og grunneiere. Kulturlandskapet må holdes i hevd. Når dyrehold opphører, må gjengroing unngås ved hogst og fjerning av kratt.

8. Organisert kriminalitet (innbruddsbølge på hytter)

Mange hytteeiere rammes av innbrudd hvert år.

Det er umulig å sikre seg helt mot innbrudd, men det viktigste tiltaket vil være sikring av vei og atkomst.

Det er viktig at kommuner, hyttevelforeninger og grunneier samarbeider for å finne løsninger som gir en totalt sett best sikkerhetsløsning for området.

Vedtak: Man kan ikke gardere seg mot uønskede gjester på hytta, men sikring av vei og atkomst, er det viktigste tiltaket. Kommuner, hyttevelforeninger og grunneier må samarbeide for å finne den beste sikkerhetsløsningen lokalt.

9. Brannvern og tilsyn av elektriske anlegg

Hvert år rykker brannvesenet ut til 120 hyttebranner, og verdier for 200 millioner kroner går opp i røyk. Skorstein og ildsted er ofte en årsak. Kommuner som etablerer feierordning ved vedtak, lager feie- og tilsynsløsninger som ikke oppleves som effektive. Tilsyn av elektriske anlegg er sjelden, tross stadig nye forskrifter.

Hvordan kan man redusere disse tallene?

Vedtak: NHF anbefaler el-tilsyn jevnlig, og oppfordrer velforeninger til å gå sammen om innkjøp av løsninger i fellesskap. Dagens feierordning med bruk av tilsyn når kommunene har etablert feierordning, må få en mer fleksibel og effektiv form og kostnad, tilpasset hytteeiernes bruk.

10. Strømpriser

Hytter blir brukt mer og mer blant nordmenn.

De nye hytter er mer energieffektive enn eldre hytter. Litt over 1 % av strømforbruk går til hytter. Når hyttefolket er på hytta settes strømforbruket naturlig ned i hjemmet og netto er strømkning som en konsekvens av strøm er lavere.

For at hyttefolket skal ha en fritid med stor nytte og glede, er det en forutsetning at strøm er tilgjengelig så lenge dette er regulert og planlagt av kommuner og strømlleverandører.

I dagens prismodell er en stor andel fastdel for hytter. Det gir ikke incentiver til å redusere forbruket på fritidsboligere. Hytteforbundet mener at fastdelen bør ned og den variable delen opp for å bygge incentiver for å redusere strømforbruket.

Vedtak: Hytteforbundet mener at strømmettet skal være tilgjengelig for hyttebeboere og strømprismodellen endres for hyttefolket. Slik at det er incentiver for å redusere forbruket på hyttene.

11. Vindkraftverk, oppdrettsanlegg og andre etableringer

Utbygging av vindkraftverk har stor "symbolverdi" i dagens energidebatt, men koster det mer enn det smaker? Vindkraftverk er dyre å vedlikeholde, ser ikke pene ut, har kort levetid og kan tenkes å påvirke fuglelivet. Muligens kan også støy være et problem.

I kystområdene opplever mange hytteeiere at store oppdrettsanlegg etableres i nærområdet få år etter at hytteområdene er etablert. Disse har ikke vært synliggjort i kommuneplaner, og kan medføre betydelig ulempe.

Generelt gjelder at respekt for planmodeller er liten, og at nye etableringer som vindkraftverk, oppdrettsanlegg og andre former for næringsvirksomhet skjer nærmest etter innfallsmetoden, uten de prosesser og krav til langsiktig forutsigbarhet som hyttelivet krever.

Det er viktig at kommuner, hyttevelforeninger og grunneier samarbeider for å finne løsninger som gir en totalt sett beste løsningen, om slike etableringer allikevel skal skje.

Vedtak: Vindkraftverk, oppdrettsanlegg og nye former for næringsutbygginger vil utvilsomt bli etablert fremover, og det vil påvirke hyttefolket. Hyttevelforeninger bør være naturlige og viktige høringsinstanser ved slike etableringer.

12. Hytteeierens plass i lokaldemokratiet.

Svært mange hytteeiere bor ikke i hyttekommunen og har dermed ikke stemmerett, og kan da heller ikke påvirke kommunens politikk.

I over 40 kommuner er hytteeierne i flertall i kommunen i forhold antall registrerte innbyggere. Mange av tjenestene som leveres av kommunen går også til hytteeierne, men hytteeierne har ikke mulighet til å påvirke politikerne direkte eller indirekte i den politiske prosessen, i mangel av stemmerett, og med opphold langt unna i det daglige.

I planprosessene må hytteforeningene, kommunale myndigheter og grunneier samarbeide. For å lykkes må hytteforeningene bli en naturlig del av planleggingsprosessen, som representanter for hytteeierne.

Vedtak:

Styret mener at hytteforeningene må organisere seg som en enhet i en kommune, for å forhandle på vegne av hytteeierne – eventuelt gjennom en felles overbygning over de lokale hytteforeningene,

Norges Hytteforbund vil søke å støtte hytteforeningene for etableringen av en løsning og mandat til en slik organisering av en felles overbygning, med felles representasjon utad. Norges Hytteforbund mener at demokratimodellen bør utredes slik at hytteeierene får en sterkere politisk påvirkning i de enkelte kommuner.

Etterord:

”NHF mener” er resultat av prinsippdebatter i Norges Hytteforbund

Hoveddelen av prinsippdebattene som ligger til grunn for denne utgaven av ”NHF mener” ble gjennomført på strategisamling 24-25. September 2011. Sluttdokumentet er konkludert 7.mars 2012.

Deltakere: Styret i NHF v/: Halvor Stormoen, Tore Rasch, Per Pedersen, Trygve Jarholt, Trond Johansen, Aud L. Krook

Bakgrunn:

A. Fra Norges Hytteforbunds vedtekter, § 2 og § 3:

§ 2. MEDLEMSKAP

Forbundets medlemmer består av hytteeiere, andre hytteinteresserte personer og hyttevelforeninger. Velforeninger får medlemskap med service i saker av felles anliggende. Det er ønskelig at velforeningene påtar seg å virke som forbundets lokale kontakter. For å få personlig service, må medlemmer av hyttevelforeninger tegne direkte medlemskap.

§ 3. FORMÅL

Forbundets formål er å verne om og fremme felles interesser for hyttefolket i Norge ved å:

- 1. Samle flest mulig av landets hytteeiere og andre hytteinteresserte i et felles forum,*
- 2. Delta aktivt i samfunnsdebatten om hyttespørsmål og derigjennom være med på å fremme den aktuelle og fremtidige hyttepolitikk i Norge,*
- 3. Være en aktiv pådriver i miljøvernarbeidet,*
- 4. Gjøre hyttefolks meninger og interesser gjeldende overfor administrative og politiske myndigheter,*
- 5. Informere og veilede sine medlemmer, bl.a. gjennom medlemsblad,*
- 6. Samarbeide med organisasjoner med sammenfallende interesser.*

B. Fra vedtak på Hyttetinget april 2011:

”HANDLINGSPLAN

Forslag til handlingsplan for 2011/2012 ble vedtatt som følger:

- Gjennom markedsføringstiltak og tydelig budskap i hyttepolitiske saker, spre økt kunnskap om Norges Hytteforbund.*
- Ved å utdype flerhus konseptet, tydeliggjøre de hyttepolitiske konsekvenser innen avgiftspolitikken, skatter og infrastrukturkostnader.*
- Bistå de lokale foreningene ved høringer og innspill til kommuneplaner og reguleringsplaner.*
- Få tydeliggjort de enkelte politiske partiers standpunkt innen hyttepolitikken.*
- Få påvirkning på hyttepolitiske saker gjennom å ha regelmessig kontakt med aktuelle departementer.*
- Tett oppfølging som høringsinstans i lovsaker og andre saker som har konsekvenser for hyttefolket, som NHF skal involvere seg i og uttale seg om.*
- Ha god innsikt i hva som er viktig for hyttefolket med blant annet å holde tett kontakt med våre velforeninger og medlemmer.*
- Utarbeide et forslag hvordan hyttevelforeningene kan organisere seg for å få styrket hytteeiernes posisjon i kommunene.*
- Legge en strategi for å doble medlemsmassen innen 10 år.*
- Vurdere løsninger for regionalrepresentasjon.*
- Ha fokus på målbarhet av tiltakene.”*